

**Curtea Supremă de Justiție**

**DECIZIE**

**24 ianuarie 2017**

**mun. Chișinău**

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:  
președinte – Petru Ursache,  
judecătorii – Petru Moraru, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti și  
Constantin Alerguș,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea  
deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 19 aprilie 2016, declarat de  
avocatul Cimpoeș Vladimir în numele inculpatului

**Bacu Piotr Dmitri**, născut la 17 noiembrie 1991,  
originar și locuitor r-nul Ceadâr-Lunga,  
s. Gaidar, str. Cotovschi, 12.

**Termenul de examinare a cauzei:**

*Prima instanță: 24.06. - 02.10.2015;*

*Instanța de apel: 26.10.2015 - 19.04.2016;*

*Instanța de recurs: 09.08. - 24.01.2017.*

**CONSTATĂ :**

**1.** Prin sentința Judecătorei Ceadâr-Lunga din 02 octombrie 2015, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Bacu Piotr a fost recunoscut  
vinovat și condamnat:

- în baza art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal, la 6 ani închisoare;

- în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, la 10 ani închisoare;

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul  
total al pedepselor aplicate, a fost stabilită pedeapsa 16 ani închisoare.

În baza art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul  
parțial al pedepselor aplicate, prin prezenta sentință și prin sentința Judecătorei  
Ceadâr-Lunga din 17 aprilie 2015, a fost stabilită pedeapsa definitivă 17 ani  
închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

**2.** Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Bacu Piotr la  
21 martie 2015, aproximativ la ora 23:00, aflându-se în stare de ebrietate, intenționat,  
din intenții acaparatoare, cu scopul sustragerii a 300 dolari SUA, 100 euro și 35480  
lei, iar în total suma de 42945 lei, a pătruns în domiciliul lui Balcanî Ivana, amplasat  
pe adresa r-nul Ceadâr-Lunga, s. Gaidar, str. 1 Mai, 34, unde în scop de reprimare a  
voinței părților vătămate a maltratat-o pe Balcanî Ivana și Bacu Piotr, aplicându-i  
lovituri cu mânerul de lemn al toporului peste diferite părți ale corpului prin ce i-a  
cauzat lui Bacu Piotr vătămări corporale medii, iar lui Balcanî Ivana vătămări  
corporale grave, după care, fără a găsi mijloacele bănești menționate, s-a eschivat.

Tot el, Bacu Piotr la 21 martie 2015, aproximativ la ora 23:00, săvârșind atacul

tălhăresc asupra lui Balcanî Ivana și Bacu Piotr, în domiciliul amplasat pe adresa r-nul Ceadâr-Lunga, s. Gaidar, str. 1 Mai, 34, unde în scopul de reprimare a voinței părților vătămate intenționat i-a aplicat lui Balcanî Ivana multiple lovituri cu mânerul de lemn al toporului peste diferite părți ale corpului, prin ce i-a cauzat vătămări corporale grave, în rezultatul cărora partea vătămată Balcanî Ivana a decedat.

**3. Avocatul Cimpoș Vladimir în numele inculpatului**, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, deoarece inculpatului i-a fost încălcat dreptul la interpret.

În acest context, apărarea a indicat că, în partea introductivă a sentinței greșit a fost indicat la rubrica datele de anchetă, precum că inculpatul cunoaște limba rusă în care a fost desfășurat procesul de judecată, fapt care nu corespunde adevărului, ori, inculpatul care a absolvit doar două clase, nu posedă limba rusă la nivel suficient pentru a participa la examinarea cauzei penale vizate.

La fel, apelantul a supus criticii și faptul că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în prima instanță din 16 iulie 2015, prima instanță a examinat chestiunea privind stabilirea limbii în care va fi examinată cauza penală și hotărârea referitor la desfășurarea dezbaterilor judiciare în limba rusă, doar în baza opiniei procurorului, fără ca să fie luată în considerație și opinia apărării.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în prima instanță din 30 iulie 2015, avocatul inculpatului Velev Victor a solicitat antrenarea interpretului în proces, deoarece inculpatul posedă limba rusă la nivel scăzut, demers susținut de către inculpatul Bacu Piotr și admis de către prima instanță.

La 09 septembrie 2015, prima instanță a expediat interpelare la Liceul teoretic „Orizont” cu cerința de a oferi un interpret de limbă găgăuză pentru participare în ședința de judecată la 17 septembrie 2015, însă, necățînd la hotărârea vizată, ședința de judecată stabilită pentru 17 septembrie 2015 a fost desfășurată în lipsa interpretului (inclusiv și ședințele de judecată din 22 septembrie 2015, 02 octombrie 2015), dar în prezența pedagogului – profesor de educație fizică a liceului „Orizont” din or. Ceadâr-Lunga, Tucan Andrei, care în prima instanță a declarat că, dorește examinarea cauzei în limba rusă, la fel, pentru interpret a fost anunțat completul de judecată și dreptul de a înainta recuzare.

Făcând referire la prevederile art. 85 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, prima instanță nu a verificat competența interpretului, nu a explicat drepturile și obligațiile acestuia, nu l-a prevenit de răspundere în cazul traducerii intenționat greșite și eschivării de la îndeplinirea obligațiilor sale, mai mult, în procesul-verbal de audiere a inculpatului Bacu Piotr din prima instanță, lipsește semnătura interpretului.

Totodată, apărarea a mai invocat și dezacordul cu faptul că, prima instanță potrivit procesului-verbal din 17 septembrie 2015, greșit, după citirea rechizitoriului, a purces la audierea părții vătămate Bacu Piotr, încălcând astfel ordinea examinării cauzei penale, în raport cu dispozițiile art. 364<sup>1</sup> Cod de procedură penală.

**3.1. Inculpatul Bacu Piotr**, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, deoarece nu are legătură cu sustragerea mijloacelor bănești de la partea vătămată Bacu Piotr și victima Balcanî Ivana; nu cunoștea câți bani au avut mătușa sa și soțul acesteia, nu a vorbit despre bani cu aceștia; fiul mătușii pe nume Simion permanent era lângă aceasta; nu este adevărat faptul că a aflat despre bani de la fiul mătușii sale pe nume Simion și de la soția acestuia; el nu s-a aflat în casa mătușii sale

Balcanî Ivana și nu a maltratat-o pe aceasta; a absolvit 3 clase la școală; la etapa urmăririi penale nu cunoștea conținutul actelor pe care le semnează.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 19 aprilie 2016, au fost respinse, ca nefondate, apelurile avocatului Cimpoeș Vladimir în numele inculpatului și a inculpatului Bacu Piotr, cu menținerea sentinței.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a conchis că, prima instanță judecând cauza pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, corect a ajuns la concluzia de condamnare a inculpatului Bacu Piotr în baza art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal, la 6 ani închisoare, în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, la 10 ani închisoare, în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, fiind stabilită pedeapsa 16 ani închisoare, iar în baza art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, prin sentința Judecătorei Ceadâr-Lunga din 02 octombrie 2015 și prin sentința Judecătorei Ceadâr-Lunga din 17 aprilie 2015, fiind stabilită pedeapsa definitivă 17 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Instanța de apel a stabilit, că procedura judecării cauzei a fost desfășurată conform cerințelor stipulate în dispozițiile art. 364<sup>1</sup> Cod de procedură penală, iar dreptul inculpatului la interpret a fost asigurat.

La compartimentul individualizării pedepsei, instanța de apel a statuat pe soluția primei instanțe care a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal, art. 364<sup>1</sup> alin. (8) Cod de procedură penală.

5. *Avocatul Cimpoeș Vladimir în numele inculpatului*, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În susținerea cerințelor, recurentul a expus critica referitor la încălcarea dreptului inculpatului la interpret, invocând motive similare celor din cererea de apel.

6. Asupra recursului ordinar declarat de apărare, a depus referință procurorul, solicitând respingerea recursului, deoarece argumentele recurentului nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului declarat, astfel spus, lipsesc temeiuri de casare a deciziei recurate, mai mult, după cum rezultă din materialele cauzei, argumentele apărării au format obiect de discuție și în instanța de apel, unde a fost stabilit că inculpatului Bacu Petru în procesul desfășurării ședințelor de judecată, nu i-au fost încălcate careva drepturi, or, în opinia procurorului, examinarea cauzei a fost efectuată cu respectarea normelor de procedură penală, ce confirmă faptul, că atât sentința cât și decizia instanței de apel sunt legale și întemeiate, fără temeiuri de a interveni în soluția adoptată.

7. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi respins, ca inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În conformitate cu dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu este întemeiat legal (*este*

*nefondat*). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în baza temeiurilor stipulate expres în acest articol.

Or, rațiunea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în preîntâmpinarea și înlăturarea erorilor în domeniul justiției, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator al erorilor de drept admise de instanțele de fond.

În acest context, revenind la textul recursului declarat de apărare, Colegiul penal lărgit constată că titularul acestuia invocă de drept temeiul stipulat de art. 427 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căruia decizia instanței de apel poate fi atacată cu recurs în cazul în care judecata a avut loc fără participarea interpretului.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit conchide că, acestea sunt neîntemeiate, iar instanța de apel la adoptarea soluției de respingere a apelurilor declarate de apărare și inculpat, cu menținerea sentinței, a respectat prevederile art. art. 414-417 Cod de procedură penală, adoptând o soluție corectă și întemeiată.

Față de cele ce preced, Colegiul penal amintește că aceste motive au fost obiectul judecării în instanța de apel, asupra căreia instanța s-a pronunțat argumentat, inclusiv corect a conchis, că după cum rezultă din procesul-verbal al ședinței de judecată, procedura pe cauză a fost desfășurată în limba rusă, pe care o posedă majoritatea participanților la proces.

Circumstanța precum, că interpretul de limbă găgăuză activează ca profesor de educație fizică la liceul „Orizont” din or. Ceadâr-Lunga, nu demonstrează faptul că el nu a fost calificat, or, liceul „Orizont” din or. Ceadâr-Lunga este liceul moldo-turc și la interpelarea instanței a fost îndreptat profesorul, care are cunoștințe în acest domeniu, indiferent de obiectul pe care îl predă la momentul dat.

Nimeni dintre participanți, inclusiv procurorul și avocatul inculpatului Velev Victor, după cum rezultă din înregistrarea audio reprodusă în ședința de judecată a instanței de apel, care posedă bine limba găgăuză, nu a declarat recuz interpretului și nu a pus la îndoială calificarea acestuia, or, în corectitudinea traducerii a avut posibilitatea să se convingă și instanța de apel.

Din materialele cauzei, ședința de judecată din 17 septembrie 2015 a fost desfășurată cu participarea interpretului, iar ședințele de judecată ulterioare din 22 septembrie 2015 și 02 octombrie 2015, după cum rezultă din procesele-verbale ale ședințelor de judecată, au fost desfășurate în lipsa interpretului.

Din înregistrarea audio vizată rezultă, că apărătorul îi adresa inculpatului întrebări în limba rusă, unele întrebări le formulează în limba găgăuză, dar în toate cazurile răspunsurile le traduce interpretul.

Ulterior, inculpatul a schimbat limba rusă și comunica cu procurorul fără interpret, răspundea la întrebările lui fără ajutorul interpretului, iar în ședință, când au fost desfășurate susținerile verbale, refuza de la serviciile interpretului.

Din acest motiv, apărătorul lui și ceilalți participanți la proces au considerat posibilă desfășurarea ședinței de judecată fără interpret.

Având în vedere circumstanțele menționate, instanța de apel corect a ajuns la concluzia, că inculpatul posedă limba rusă, în care s-a desfășurat procesul de judecată, de aceea desfășurarea ședințelor de judecată din 22 septembrie 2015 și 02 octombrie 2015 cu acordul inculpatului putea fi efectuată în lipsa interpretului cu respectarea normelor procedurale, ce prevăd dreptul inculpatului la serviciile interpretului.

Explicații preferențiale în formă de răspunsuri monosilabe și lipsa explicațiilor detaliate ale inculpatului, instanța de apel corect le-a explicat în cazul dat prin nivelul de dezvoltare intelectuală a inculpatului, starea lui psihologică în condițiile date ca inculpat, deoarece aceleași propoziții simple el le spunea și în limba găgăuză.

La fel, instanța de apel corect a constatat, că audierea inculpatului a fost efectuată cu participarea interpretului, inculpatul a descris detalii importante ale infracțiunii, de aceea argumentele apelantului precum, că i-au fost prezentate documente pentru semnătură fără explicarea conținutului lor, nu corespund realității, or, poziția vizată reprezintă un mijloc de apărare a inculpatului.

Referitor la faptul, că interpretul nu a semnat procesul-verbal și că interpretului i-a fost anunțat completul de judecată și explicat dreptul la recuz completului de judecată, adică drept inexistent, de care el nu s-a folosit, instanța de apel corect a concluzionat, că aceste circumstanțe nu au influențat asupra veridicității depozițiilor participanților și hotărârii emise.

Subsidiar, în ce privește argumentul apărătorului precum că, prima instanță a încălcat ordinea examinării cauzei penale, stabilită de art. 364<sup>1</sup> Cod de procedură penală, deoarece după darea citirii rechizitoriului pe cauză instanța a început audierea părții vătămate Bacu Petru, Colegiul menționează, că critica apărării în sensul propus este neîntemeiată, or, audierea părții vătămate nu poate servi drept temei pentru casarea sentinței, emisă de prima instanță.

Relevante în speță, Colegiul penal găsește și explicațiile pct. 22 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 13 din 16 decembrie 2013, „Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364<sup>1</sup> Cod de procedură penală de către instanțele judecătorești”, din care rezultă, că întru garantarea dreptului la apărare în egală măsură tuturor părților în proces, atunci când în cauză participă partea vătămată careia prin infracțiune i-au fost cauzate daune materiale sau/și morale, în legătură cu care nu a fost înaintată acțiune civilă, instanța explică dreptul de a se constitui în calitate de parte civilă și de a cere repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

Deci, cu toate că prima instanță la 17 septembrie 2015 (f.d. 1-3, vol. III), a audiat în primul rând partea vătămată, audiind ulterior și inculpatul, nu a comis eroare de drept de natură să răstoarne soluția de condamnare adoptată de prima instanță în corespundere cu prevederile art. 364<sup>1</sup> Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit reiterează, că printre garanțiile unui proces echitabil, reglementat de art. 6 din Convenția Europeană, se enumeră și faptul că orice persoană trebuie să fie judecată în mod echitabil de un tribunal independent și imparțial, ceea ce a fost realizat și în prezenta cauză, fiind respectate drepturile inculpatului garantate atât de Constituția R. Moldova, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cât și de Codul de procedură penală.

Față de cele ce preced, instanța de recurs conchide că, în prezenta cauză, nu se constată admiterea erorii de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, la etapa judecării apelurilor.

În consecință, Colegiul penal lărgit menționează că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. art. 414-417 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, astfel că nu există temeii pentru admiterea recursului ordinar în sensul declarat de titularul cererii de recurs.

**8.** În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

**DECIDE :**

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de avocatul Cîmpoeș Vladimir în numele inculpatului, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 19 aprilie 2016, în cauza penală privindu-l pe ***Bacu Piotr Dmitri***.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 februarie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș